

Kotitaloustiedustelu 1990

Tietoja suomalaisten kulutuksesta ja veloista

25.5.1992

Kotitalouksien kulutusmenot vuonna 1990

Kotitalouksien kulutusmenot olivat kotitaloustiedustelun ennakkotietojen mukaan keskimäärin 113 700 markkaa vuonna 1990. Kasvu vuodesta 1985 oli 43 prosenttia. Reaaliarvoisena eli hintojen nousu huomioon ottaen kasvuprosentti oli 12. Kulutus kasvoi siis suunnilleen 2,5 prosentin vuosivauhdilla 1985–1990. Eniten lisääntyivät liikenne- ja asumismenot, joiden kasvu oli noin kaksinkertainen keskimääräiseen kasvuun verrattuna.

Kulutusmenot on jaettu kahdeksaan pääryhmään. Taulukosta 1 näkyy miten kulutus jakautuu näiden pääryhmien kesken. Taulukossa on myös vuoden 1985 vastaavat kulutusluvut. Reaaliarvoinen muutos on laskettu ottamalla huomioon kuluttajahintaindeksin mittaama hintojen muutos kussakin pääryhmässä.

Tässä raportissa kunkin pääryhmän kulutusmenoja tarkastellaan erikseen. Kuvioista 1–8 on nähtävissä miten erityyppiset menolajit painottuvat ryhmän sisällä.

Kulutusmenot vaihtelevat muun muassa kotitalouden koon, lasten lukumäärän, lasten iän, asuinalueen ja tulojen mukaan. Liitetaulukossa 1 ja 2 on kulutusmenot laskettu suuralueen ja kuntamuodon mukaan sekä kotitaloustyyppin mukaan. Taulukoista näkyy myös kotitalouksien lukumäärät ja keskimääräinen kotitalouden koko.

Kulutuksen ohella julkaisussa tarkastellaan myös kotitalouksien velkoja ja niissä tapahtuneita muutoksia. Velkätiedot ovat liitetaulukoiden lopussa kulutuksen jälkeen.

Taulukko 1.
Kotitalouksien kulutusmenot 1985 ja 1990 kotitaloutta kohti

	1985		1990		Nimellismuutos %	Reaalinen muutos %
	mk	%	mk	%		
Elintarvikkeet, juomat ja ateriat	20 345	25,5	25 401	22,3	24,9	2,0
Vaatteet ja jalkineet	5 061	6,3	6 794	6,0	34,2	13,5
Asunto ja vapaa-ajanasunto	15 630	19,6	25 415	22,4	62,6	22,2
Kotitalouskalusto- ja tarvikkeet	5 354	6,7	6 816	6,0	27,3	4,3
Sairausten- ja terveydenhoito	2 443	3,1	3 532	3,1	44,6	-3,5
Liikenne, tietoliikenne ja matkailu	17 103	21,4	26 568	23,4	55,3	25,2
Virkistys, kulttuuri ja vapaa-aika	6 480	8,1	9 358	8,2	44,4	14,0
Muut tavarat ja palvelut	7 320	9,2	9 808	8,6	34,0	-1,7
Menot yhteensä	79 736	100,0	113 693	100,0	42,6	12,0

Elintarvike-, juoma- ja ateriamenot

Vuonna 1990 kotitalouksilta kului elintarvikkeisiin, juomiin ja kodin ulkopuolella syötyihin aterioihin keskimäärin 25 400 markkaa.

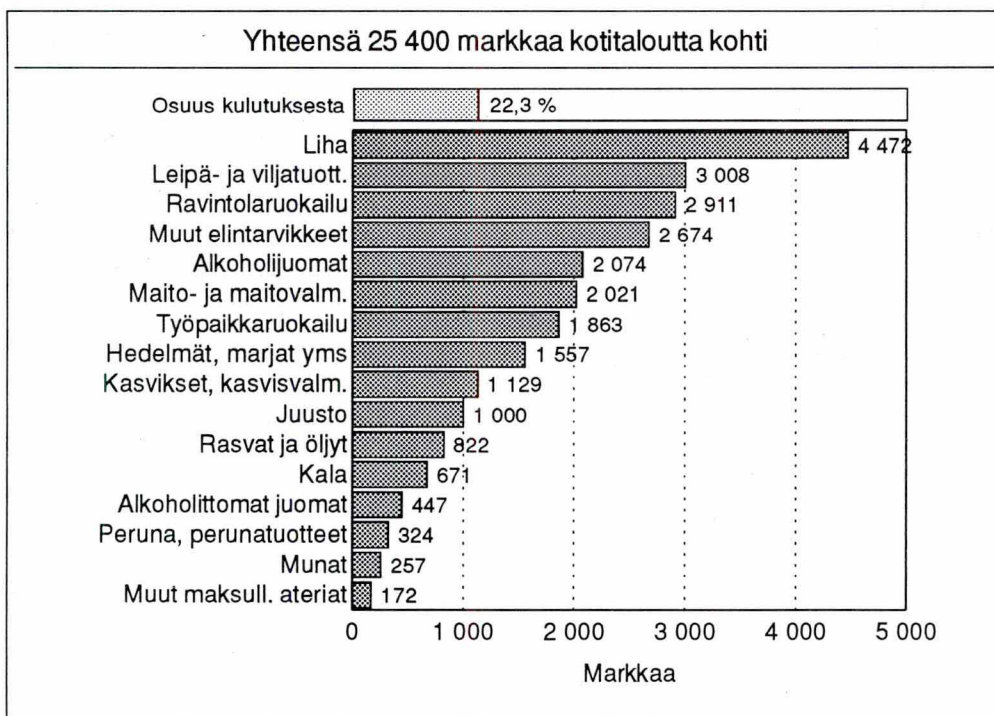
Puolet elintarvikemenoista kohdistui neljään suurimpaan ryhmään: lihaan, leipä-, ja viljatuotteisiin, ravintolaruokiin ja -juomiin sekä muihin elintarvikkeisiin (kuvio 1). Muiden elintarvikkeiden ryhmään kuuluvat muun muassa sokeri, kahvi, mausteet, makeiset ja jäätelö. Näistä makeisten kulutusosuus on suurin.

Kotitalouksilta meni alkoholi-juomiin ja maitotuotteisiin keskimäärin yhtä paljon rahaa, kumpaankin vähän yli kaksi tuhatta markkaa kotitaloutta kohti. Lähes yhtä suuri menoerä oli työpaikkaruokailu. Työpaikkaruokailu sisältää sekä ravintoedun työpaikka-aterioista että itse maksetut ateriat tai osasuorituksen niiden hinnasta. Juomat ja välipalat työpaikoilla kuuluvat niinkään työpaikkaruokailuun.

Asuinalueittain elintarvikkeiden kulutuksessa oli suurempia eroja muun muassa ravintola- ja työpaikkaruokailussa, maitotuotteiden ja rasvojen kulutuksessa. Pääkaupunkiseudun¹⁾

talouksilla ravintola- ja työpaikkaruokailun osuus oli huomattavasti suurempi kuin muualla Suomessa asuvilla. Muun Etelä-Suomen²⁾ elintarvikemenot olivat kutakuinkin samaan tapaan jakautuneet kuin kuviossa esitetyt koko maan keskiarvoluvut. Väli-Suomessa³⁾ ja myös Pohjois-Suomessa⁴⁾ kulutettiin maitotuotteita enemmän kuin etelässä (liitetaulukko 1).

Kotitalouden koko on oleellinen kulutusmenoihin vaikuttava seikka. Koon ohella esimerkiksi lapsiperheiden menoihin vaikuttaa lasten ikä. Pikkulapsiperheitä, joissa kaikki lapset ovat alle seitsenvuotiaita, oli Suomessa vuonna 1990 lähes 140 000. Näiden talouksien ruokamenot olivat keskimäärin 32 000 markkaa. Perheitä ja talouksia, joissa oli vanhempia lapsia (nuorin 7 – 12-vuotias) oli lähes yhtä paljon. Nämä taloudet olivat kooltaan keskimäärin suurempia kuin pikkulapsiperheet. Ruokamenot olivat 41 000 markkaa. Myös henkeä kohti lasketut menot olivat suuremmat kuin pikkulapsiperheissä. Suhteellisesti eniten ruokamenoja kasvattivat alkoholittomat juomat, muut elintarvikkeet, rasvat ja öljyt, leipä-, ja viljatuotteet sekä liha (liitetaulukko 2).

Kuvio 1.
Elintarvike-, juoma- ja
ateriamenot 1990

1) Pääkaupunkiseutuun kuuluvat Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen

2) Etelä-Suomi sisältää Uudenmaan, Turun ja Porin, Hämeen ja Kymen läänin sekä Ahvenanmaan maakunnan

3) Väli-Suomi sisältää Mikkelin, Pohjois-Karjalan, Kuopion, Keski-Suomen ja Vaasan läänin

4) Pohjois-Suomi sisältää Oulun ja Lapin läänin

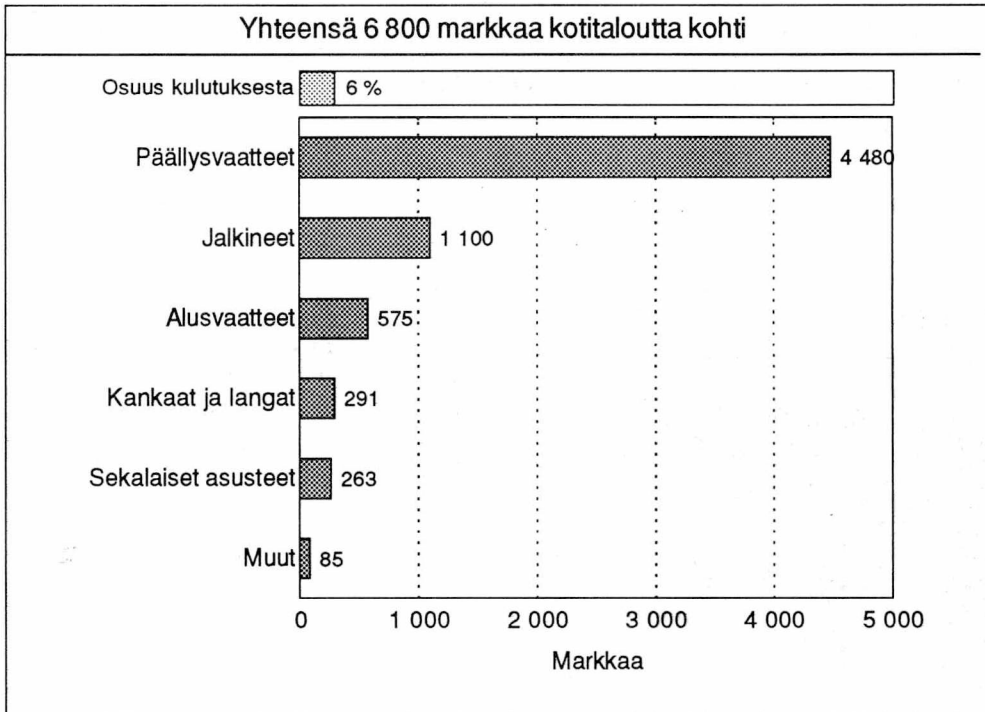
Vaate- ja jalkinemenot

Kotitalouksien vaate- ja jalkinemenot olivat keskimäärin 6 800 markkaa. Päällysvaatteiden osuus menoista oli kaksi kolmasosaa ja jalkineiden kuutisoista prosenttia (kuvio 2).

Pääkaupunkilaistalouksien vaate- ja jalkinemenot ylittivät selvästi muiden asuinalueiden keskiarvon. Ne olivat 8 000 markkaa kotitaloutta kohti. Muualla Etelä-Suomessa ja Pohjois-Suomessa nämä menot olivat saamaa suuruusluokkaa kuin koko maassa keskimäärin. Näin varsinkin jos huomioidaan kotitalouksien keskikoon kasvu pohjoiseen mentäessä, mikä kasvattaa kotitalouskohtaisia keskiarvoja vas-

taavasti. Väli-Suomessa vaatteisiin ja jalkineisiin kulutettiin vähemmän kuin muilla asuinalueilla.

Pikkulapsiperheissä vaatteisiin ja jalkineisiin meni rahaa 9 400 markkaa kotitaloutta kohti. Henkeä kohti laskettuna menot olivat kuitenkin pienemmät kuin kaikilla kotitalouksilla keskimäärin. Lapsiperheissä, joissa oli vanhempia lapsia, vaatteisiin meni enemmän. Nelihenkisessä perheessä, jossa nuorin lapsi oli 7 – 12-vuotias, etenkin päällysvaatteisiin ja myös jalkineisiin meni suhteellisesti enemmän rahaa kuin perheissä, joissa lapset ovat alle kouluikäisiä. Kaikkiaan vaatemenot olivat näillä talouksilla 12 300 markkaa kotitaloutta kohti.

Kuvio 2.
Vaate- ja jalkinemenot 1990

Asunnon ja vapaa-ajanasunnon menot

Asunnosta ja vapaa-ajanasunnosta koitui menoja keskimäärin 25 400 markkaa. Asumismenot olivat siis samansuuruiset kuin elintarvikemenot. Yli puolet asuntomenoista muodostivat asuntolainojen korot, arvonvähennykset ja asuntoetu. Muita suuria menoeriä olivat vuokrat, energiakulut ja yhtiövastikkeet (kuvio 3).

Asumismenot on laskettu kansainvälisten suositusten mukaisesti ns. bruttovuokraperiaatteella. Tämän takia menoissa on mukana laskennallisina kuluina arvonvähennykset ja asuntoetu. Asuntoetu määritellään vastaavanlaisen vuokra-asunnon vuokra-arvon perusteella. Tähän lisätään vielä erilaisia energia- yms. kuluja. Asuntoetu on vuokra-arvon ja todellisten kulujen erotus. Asuntoetua laskettaessa otetaan huomioon myös omien talojen arvonvähennys (poistot).

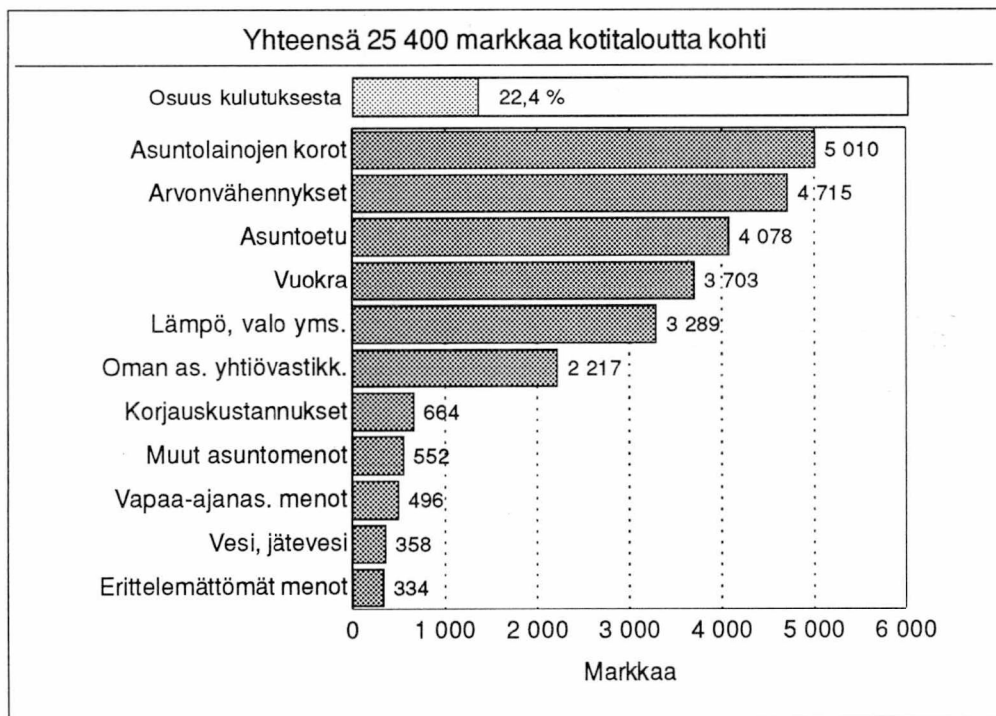
Asuntomenoissa ei ole kovin suuria eroja maan eri osien välillä. Sen sijaan niiden jakautuminen eri menolajeihin poikkeaa toisistaan. Pääkaupunkiseudulla, missä on vähemmän pientaloasumista, arvonvähennysten, asuntoedun ja energiamentojen merkitys on paljon pienempi kuin muualla Suomessa. Vuokrien, yhtiövastikkeiden ja vapaa-ajanasunnon menojen osuus taas on pääkaupunkiseudulla huomatta-

vasti suurempi kuin muualla Suomessa. Myös asuntolainojen korkomenot olivat suurimmat pääkaupunkiseudulla, 5 900 markkaa kotitaloutta kohti. Koko maan keskiarvo oli 5 000 markkaa.

Eri väestöryhmien asumismenot vaihtelivat melkoisesti. Vaihtelu johtuu lähinnä siitä, millainen on hallitseva asuminenmuoto, asutaanko omassa talossa, vuokralla, minkä kokoisessa asunnossa, onko asunnosta velkaa jne.

Esimerkkeinä käytettyjen lapsiperheiden asumisen menot olivat 29 000 ja 37 000 markkaa, nuoremmilla talouksilla vähemmän ja vanhemmilla enemmän. Asuntolainojen korot tosin veivät nuoremmilta suuremman rahasumman, 12 400 markkaa kotitaloutta kohti.

Asumismenoissa ei ole mukana asuntolainojen lyhennyksiä. Ne katsotaan säästämiseksi, joka lisää omaisuuden määrää. Tilastoissa niitä ei siten pidetä kulutusmenoina. Tämän julkaisun sivulta 10 lähtien käsitellään myös kotitalouksien velkoja ja niissä tapahtuneita muutoksia. Myös asuntolainojen hoitokuluja, lyhennyksiä ja korkoja tarkastellaan velkojen yhteydessä.

Kuvio 3.
Asunnon ja vapaa-ajanasunnon menot 1990

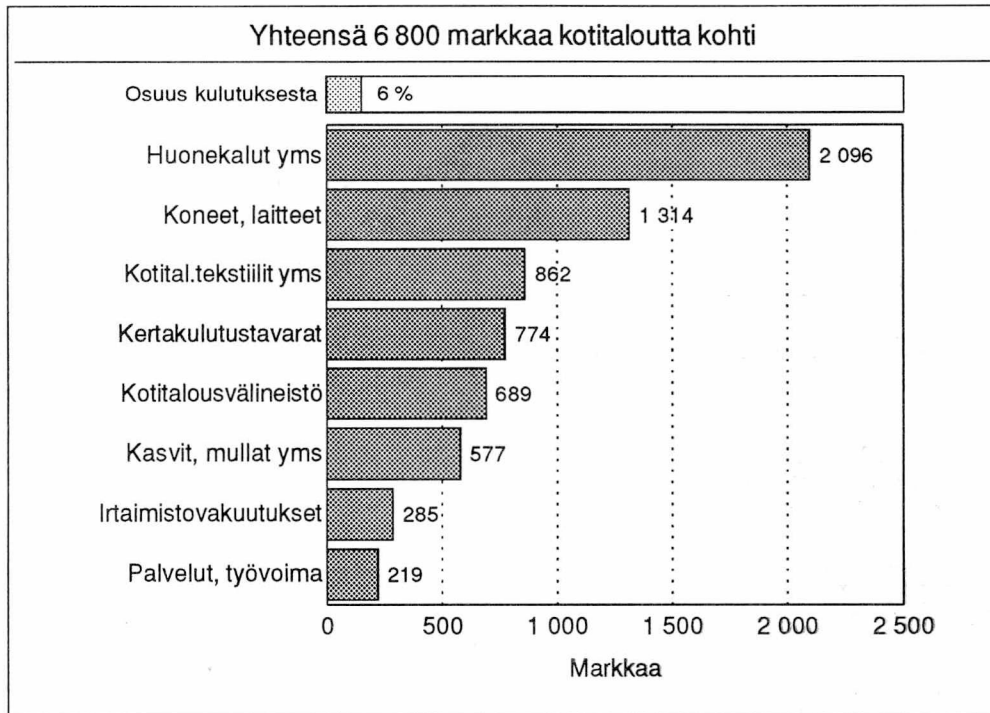
Kotitalouskalusto, -tarvikkeet ja -palvelut

Kotitalouskaluston, -tarvikkeiden ja -palveluiden pääryhmään kuuluu hyvin monenlaisia talouden kulutuskohteita. Kaikkiaan tämän ryhmän menot olivat keskimäärin 6 800 markkaa. Huonekalut ja kodinkoneet veivät puolet summasta (kuvio 4).

Pääkaupunkiseudulla ja myös Pohjois-Suomessa kodin uusimiseen tarvittavien huonekalujen, taide-esineiden ja mat-

tojen hankinta oli markkamääräisesti suurinta. Pääkaupunkiseudulla hankittiin eniten myös kotitaloustekstiilejä ja muita kalustamiseen tarvittavia hyödykkeitä.

Lapsiperheiltä kotitalouskalustoon ja -tarvikkeisiin meni kymmenen tai yksitoista tuhatta markkaa. Henkeä kohti laskettuna menot olivat kolmisen tuhatta markkaa, mikä oli samaa tasoa kuin kaikilla kotitalouksilla keskimäärin.

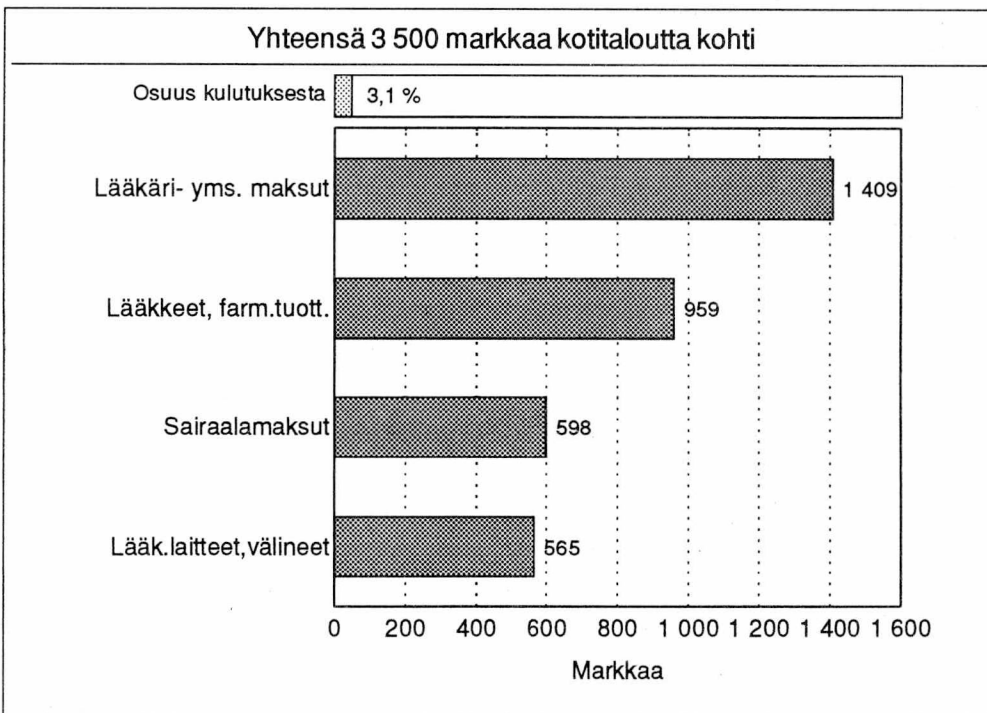
Kuvio 4.
Menot kotitalouskalustoon,
-tarvikkeisiin ja -palveluihin
1990

Sairausten- ja terveydenhoito

Kotitalouksien menot sairauten- ja terveydenhoitoon olivat 3 500 markkaa. Nelisenkymmentä prosenttia menoista oli lääkäripalkkioita sekä tutkimus- ja hoitomaksuja (kuvio 5). Lääkkeitä ostettiin vajaalla tuhannella markalla.

Etelä-Suomessa asuvilta talouksilta meni sairauten- ja terveydenhoitoon saman verran kuin koko maassa keskimäärin. Väli- ja Pohjois-Suomessa asuvilta kului vähän vähemmän. Pääkaupunkiseudulla terveyden- ja sairautenhoitoon menot olivat jonkin verran suuremmat kuin muualla Suomessa. Erityisesti lääkärissä käyntiin kulutettiin enemmän rahaa samoin kuin lääkkeiden ostonkin.

Erot väestöryhmien sairauten- ja terveydenhoitoon menojen suuruudessa liittyvät paljolti ikäkausiin. Menot kasvavat ikääntymisen myötä. Keski-ikään asti (alle 45-vuotiaat) sairauten- ja terveydenhoitoon menot pysyttelivät vähän yli tuhannessa markassa henkeä kohti laskettuna, 65 vuotta täyttäneillä ne nousivat lähes kolmeen tuhanteen markkaan. Nuoremmilla ja nuorehkoilla lapsiperheillä nämä menot olivat joksinkin samansuuruiset ja lähellä kaikkien kotitalouksien keskiarvolukua.

Kuvio 5.
Sairausten- ja terveydenhoitoon menot 1990

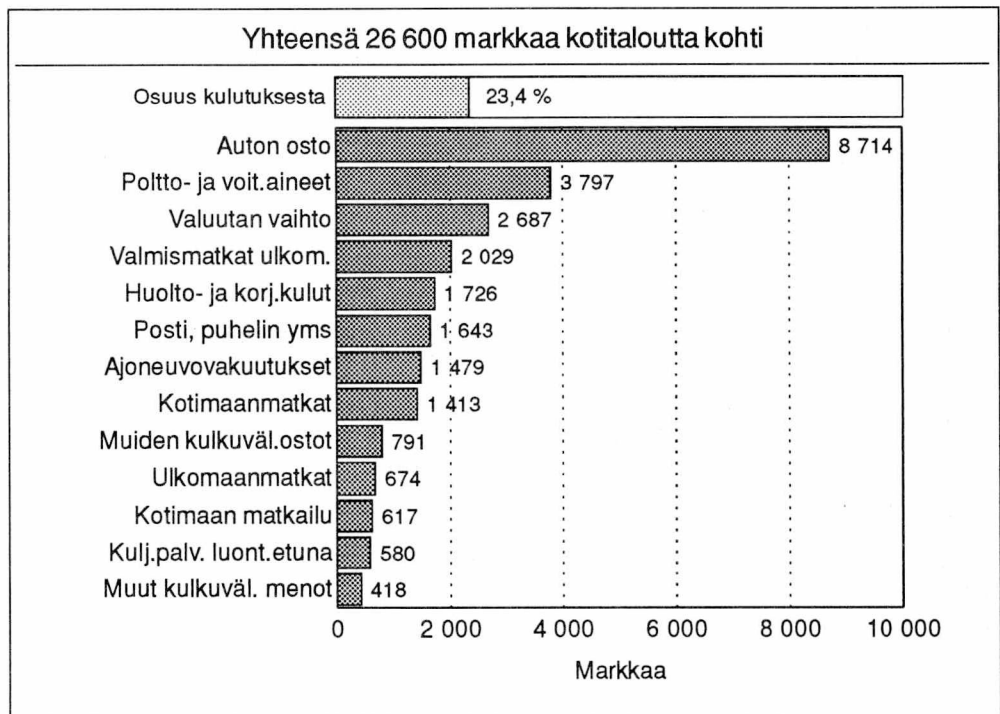
Liikenne-, tietoliikenne- ja matkailumenot

Liikenne-, tietoliikenne- ja matkailumenoja ovat auton ja muiden kulkuvälineiden hankinnat, niihin liittyvät käyttömenot sekä viestintään ja matkailuun liittyvät menot.

Tämän kulutusmenoryhmän suuruus oli 26 600 markkaa eli enemmän kuin minkään muun menoryhmän. Ylivoimaisesti suurin menoerä tässä ryhmässä oli auton osto, johon kului kolmasosa koko summasta, 8 700 markkaa. Kulkuvälineiden poltto- ja voiteluaineet veivät toiseksi suurimman rahamäärän, 3 800 markkaa. Tosin jos lasketaan kaikki matkailuun liittyvät menoerät yhteen, nousee matkailu polttoaineiden ohi 6 000 markallaan (kuvio 6).

Pääkaupunkiseudulla ja Pohjois-Suomessa liikenne- ja matkailumenot olivat korkeimmat. Kuitenkin näillä alueilla menot painottuivat eri tarkoituksiin. Pohjoisessa autojen ostoon käytettiin varsin paljon varoja kun taas pääkaupunkiseudulla matkailuun osuus oli huomattavan suuri, 10 000 markkaa kotitaloutta kohti.

Nuorilla lapsiperheillä auton osto vei suhteellisen suuren osan liikenne- ja matkailumenoista. Pikkulapsiperheillä markkamäärä oli 15 600 ja osuus liikennemenoista 42 prosenttia. Matkailuun jäi käytettäväksi viitisentoista prosenttia. Perheissä, joissa oli vanhempia lapsia auton ostoon kului kolmannes ja matkailuun vähän yli viidennes kaikista liikenne- ja matkailumenoista.

Kuvio 6. Liikenne-, tietoliikenne- ja matkailumenot 1990

Virkistys-, kulttuuri- ja vapaa-ajan menot

Virkistys-, kulttuuri- ja vapaa-ajan menojen pääryhmään on sijoitettu kirja- ja lehtimenot, urheilun ja liikunnan menot sekä joidenkin kestokulutustavaroiden kuten veneiden, mikrotietokoneiden ja soittimien hankinnat. Samoin siihen kuuluvat ajanvietteeksi katsottavien hyödykkeiden kuten leikkikalujen ja pelien ostot sekä huvi- ja taidetilaisuuksien aiheuttamat rahamenot. Ryhmän sisältämä nimike "virkistys- ja kulttuuripalvelut" käsittää mm. televisiolupamaksut, rahapelit, loton, harrastuksiin liittyvät kurssit, tunnit ja leirit.

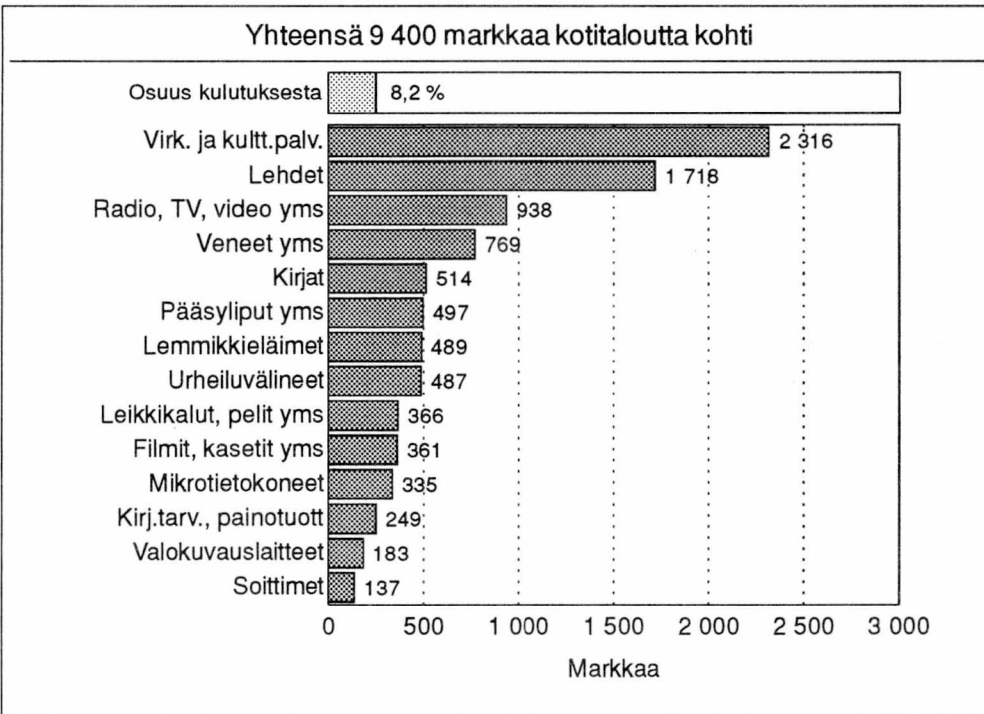
Huomattavaa on, että muissakin menoryhmissä on vapaa-aikaan ja harrastuksiin liittyviä menoeriä, jotka voitaisiin hyvällä syyllä liittää myös tämän pääryhmän menoiksi.

Vapaa-ajan kulutusmenot olivat keskimäärin 9 400 markkaa. Suurimman osuuden veivät virkistys- ja kulttuuripalvelut sekä sanoma- ja aikakauslehdet yhdessä, 43 prosenttia (kuvio 7). Muut menoerät olivat selvästi pienempiä, radio- ja televisiolaitteisiin sekä nauhureihin meni keskimäärin 940 markkaa ja veneisiin sekä muihin suuriin vapaa-ajan välineisiin 770 markkaa kotitaloutta kohti.

Pääkaupunkiseudulla vapaa-ajan menot olivat suuremmat kuin koko maassa keskimäärin, 11 000 markkaa kotitaloutta kohti ja 5 300 markkaa henkeä kohti. Muualla Etelä-Suomessa asuvilla kotitalouksilla ne olivat melko samankaltaiset kuin koko maassa keskimäärin. Väli- ja Pohjois-Suomessa vapaa-ajan menot olivat hieman pienemmät henkeä kohti laskettuna.

Pienten lasten perheissä vapaa-ajan menot olivat 11 500 markkaa kotitaloutta kohti. Tämä oli henkeä kohti laskettuna vähemmän kuin koko maan keskiarvo. Näissä perheissä menojen jakautuminen oli hieman toisenlainen kuin kaikilla talouksilla keskimäärin. Virkistys- ja kulttuuripalveluiden sekä lehtien osuus oli 36 prosenttia, mikä on pienempi luku kuin kaikilla keskimäärin. Leikkikalut ja pelit lohkaisivat 13 prosenttia menoista kun luku kaikilla talouksilla oli 4. Perheiden, joissa on vähän vanhempia lapsia, kuluksessa korostuivat harrastusvälineiden, kuten veneiden ja mikrotietokoneiden hankinnat.

Talouksissa, joissa nuorin lapsi oli kouluikäinen (7 – 12-vuotias) virkistys-, kulttuuri- ja vapaa-aikamenojen osuus kaikista menoista oli 10,1 prosenttia eli suurempi kuin millään muulla kotitaloustyyppillä.

Kuvio 7. Virkistys-, kulttuuri- ja vapaa-aikamenot 1990

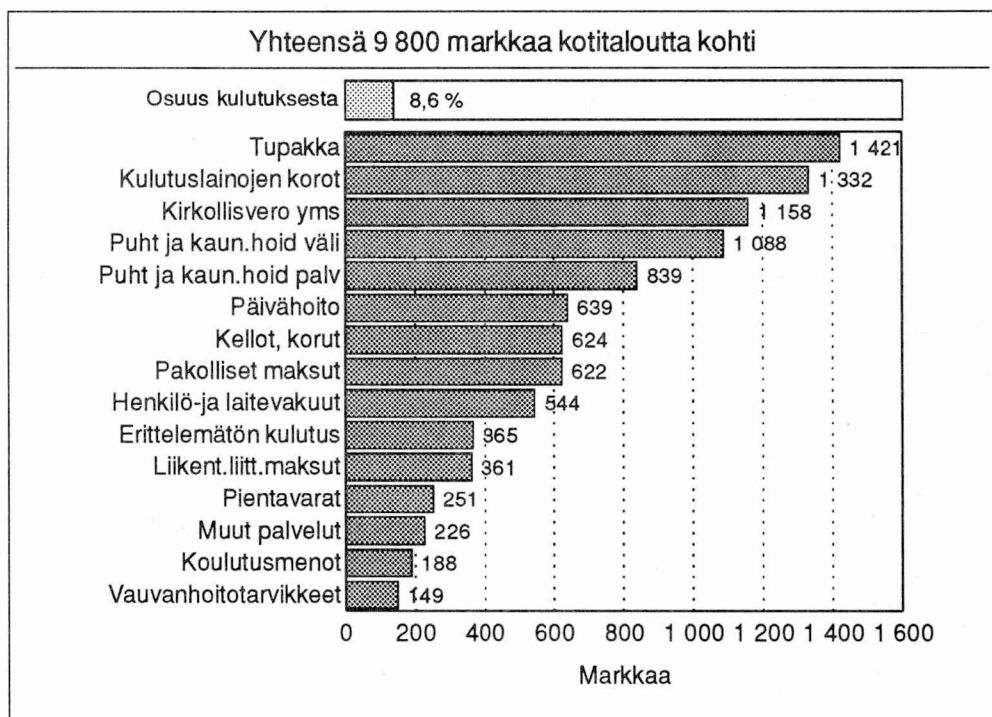
Muut menot

Muihin menoihin ja maksettuiksi tulonsiirroiksi katsottuihin menoihin kului 9 800 markkaa kotitaloutta kohti ja 4 300 markkaa henkeä kohti (kuvio 8). Menoryhmän kärjessä oli tupakka, johon kului 1 400 markkaa kotitaloutta kohti. Keskimäärin sata markkaa vähemmän maksettiin kulutuslainojen korkoja. Yli tuhannen markan edestä maksettiin myös kirkollisveroja ja jäsenmaksuja sekä kulutettiin puhtauden ja kauneudenhoidon välineisiin, tarvikkeisiin ja valmisteisiin.

Pääkaupunkiseudulla kulutusmenot olivat tässäkin menoryhmässä korkeimmat, 11 700 markkaa kotitaloutta kohti. Henkeä kohti laskettuna pääkaupunkiseudulla asuvien menot olivat tupakkaan lähes neljänneksen, kulutuslainojen korkoihin runsaan kolmanneksen sekä puhtauden ja kauneudenhoidon välineisiin ja tarvikkeisiin kaksi viidennestä korkeammat kuin koko maassa keskimäärin.

Pienten lasten perheissä muut menot olivat aika suuret, 19 400 markkaa kotitaloutta kohti ja 5 500 markkaa henkeä kohti. Muiden menojen osuus koko kulutuksesta oli 12,8 prosenttia eli suurempi kuin millään muulla kotitaloustyyppillä. Lähes neljännes summasta kului päivähoitomaksuihin eli 4 500 markkaa kotitaloutta kohti. Muita silmiinpistävän suuria menoeriä olivat kulutuslainojen korot, 3 000 markkaa (15 %) ja vauvanhoitotarvikkeet, 1 300 markkaa (7 %).

Perheissä, joissa lapset ovat kouluikäisiä, muut menot olivat 15 700 markkaa kotitaloutta kohti ja 3 900 markkaa henkeä kohti. Näissä perheissä muun muassa kulutuslainojen korot olivat jo oleellisesti pienemmät kuin pikkulapsiperheissä.

Kuvio 8.
Muut menot ja maksetut tulonsiirrot 1990

Kotitalouksien velkaantumisen muutokset 1988 – 1990

Kotitalouksien velkojen määrä kasvoi nopeasti 1980-luvun loppupuolella. Erityisen voimakasta se oli 1988, jolloin velat lisääntyivät runsaalla 20 prosentilla. Asuntomarkkinoiden hiljentyminen korkean korkotason ja yleisen taloudellisen tilanteen muuttumisen seurauksena johti siihen, että velkaantumisen kasvu hidastui. Vuodesta 1988 vuoteen 1990 kotitalouksien velat lisääntyivät runsaat 8 prosenttia.

Asuntolainat kasvoivat vähiten eli 7 prosenttia, kulutuslainat 12 prosenttia ja muut lainat runsaat 13 prosenttia. Asuntolainoista nousivat huomattavasti nuorille ensiasunnonhankkijoille tarkoitettut asuntosäästöpalkkiolainat. Vaparaahoitteiset lainat lisääntyivät vajaat 9 prosenttia, kun sen sijaan aravalainat vähenivät runsaalla 10 prosentilla.

Taulukko 2.
Kotitalouksien keskimääräiset velat 1988 ja 1990

	1988	1990	Muutos %
Velat yht.	69 384	75 211	8,4
Asuntolainat yht.	51 432	55 031	7,0
aravalainat	5 839	5 220	-10,6
asp-lainat	3 759	5 091	35,4
vapaarah.lainat	37 167	40 456	8,8
muut asuntolainat	4 667	4 264	-8,6
Kulutuslainat yht.	14 258	15 989	12,1
Muut lainat	3 696	4 182	13,1

Velkaantumisen muutokset vaihtelevat alueittain

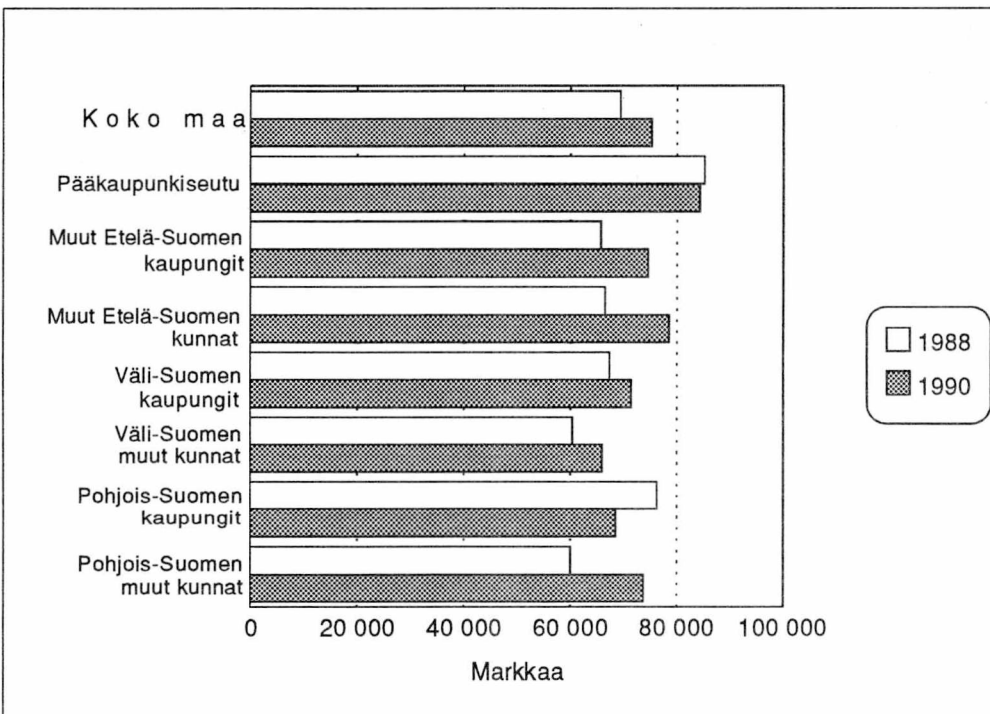
Liitetaulukkoissa on esitetty kotitalouksien keskimääräinen velkaantuminen alueittain ja kotitaloustyyppin mukaan. Vuoden 1988 vastaavat velkatiedot ovat julkaisussa Kotitalouksien säästäminen 1988 (TK, Tulot ja kulutus 1991:3).

Velat olivat edelleen vuoden 1990 lopussa suurimmat pääkaupunkiseudulla, jossa kotitalouksien keskimääräiset velat olivat runsaat 84 000 markkaa (kuvio 9). Ero seuraavaksi suurimpiin velkoihin, jotka olivat Etelä-Suomen muissa kuin kaupunkikunnissa, oli lähes 6 000 markkaa.

Velkaantumisen kasvu pysähtyi kuitenkin pääkaupunkiseudulla, jossa velat pysyivät kutakuinkin muuttumattomina

vuoden 1988 loppuun verrattuna. Samanlainen joskin jonkin verran voimakkaampi taittuminen tapahtui toisella melko velkaantuneella alueella eli Pohjois-Suomen kaupungeissa, joissa velat vähenivät kahden vuoden aikana runsaalla 10 prosentilla.

Muilla alueilla velkaantumisen kasvu jatkui edelleen. Erityisen voimakasta lisäys oli Pohjois-Suomen muissa kuin kaupunkikunnissa (23 %) sekä pääkaupunkiseutua lukuunottamatta muualla Etelä-Suomessa (Etelä-Suomen kaupungeissa 14 % ja muissa kunnissa 18 %).

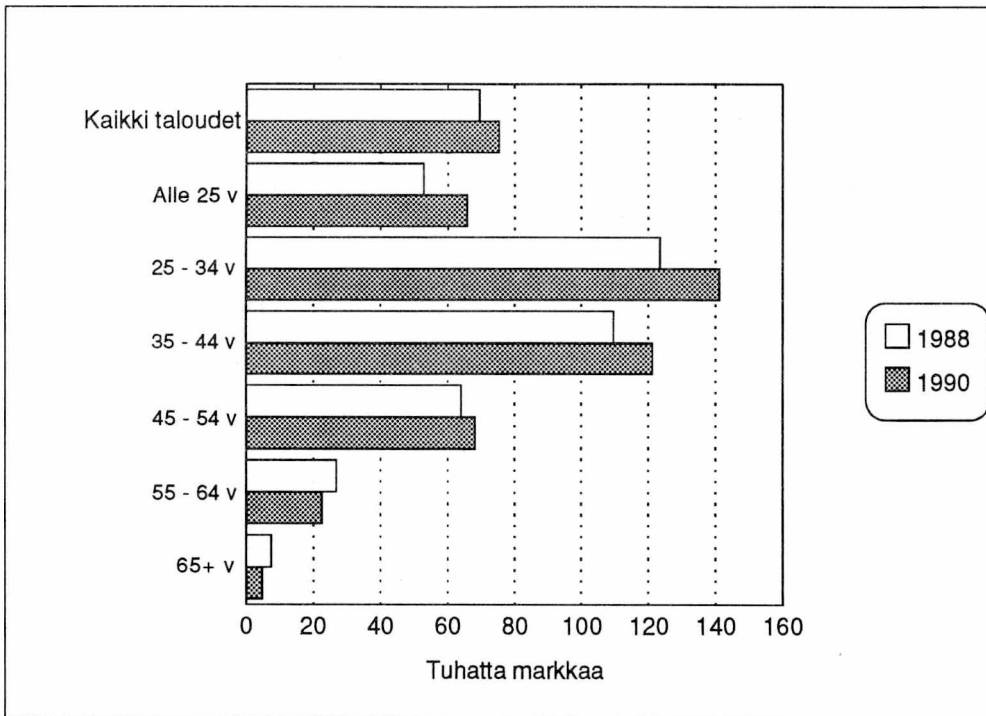
Kuvio 9.
Kotitalouksien velat alueittain 1988 ja 1990

Velkaantumisen muutokset iän mukaan

Velkaantuminen luonnollisesti vaihtelee melkoisesti iän mukaan, ja vaikka velkaantumisen kasvu on kaiken kaikkiaan hidastunut, on nuorten elämänvaiheesta riippuvainen velkaantuminen kuitenkin jatkunut.

Velat ovat suurimmillaan 25 – 34-vuotiaiden talouksilla, koska tässä vaiheessa hankitaan useimmiten ensimmäinen

omistusasunto (kuvio 10). Vuoteen 1988 verrattuna velkojaan kasvattivat eniten (25 %) alle 25-vuotiaiden taloudet ja seuraavaksi (14 %) 25 – 34-vuotiaiden taloudet. Velat lisääntyivät jonkin verran aina 54-vuotiaiden talouksiin saakka. Tätä vanhemmilla talouksilla ne vähenivät.

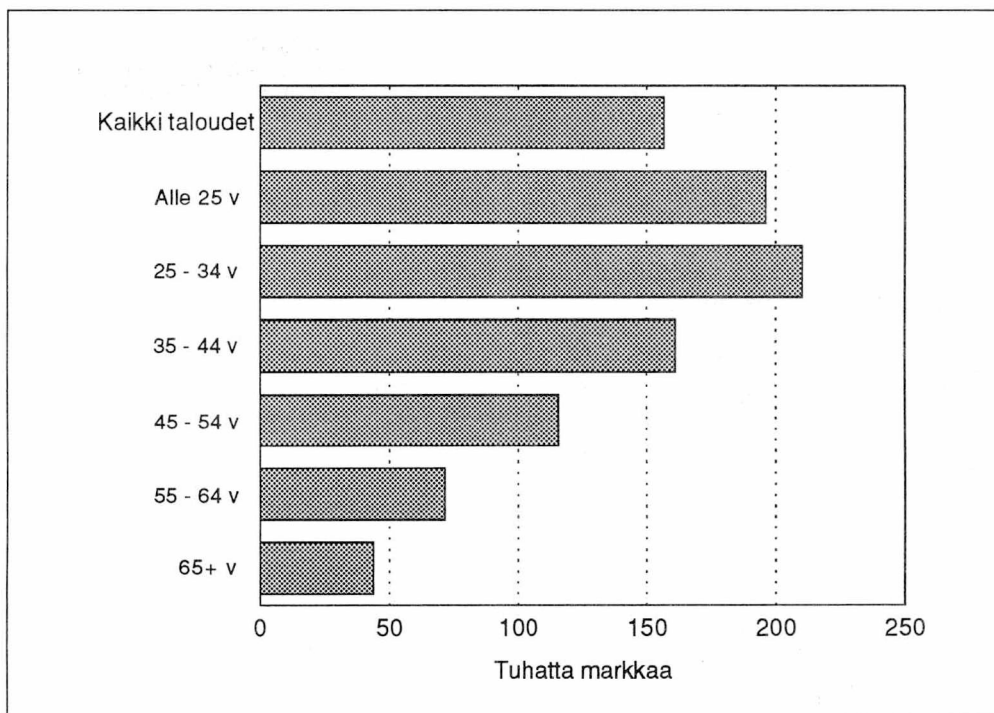
Kuvio 10.
Kotitalouksien velat iän mukaan 1988 ja 1990

Asuntovelkaantumisen rasiutukset

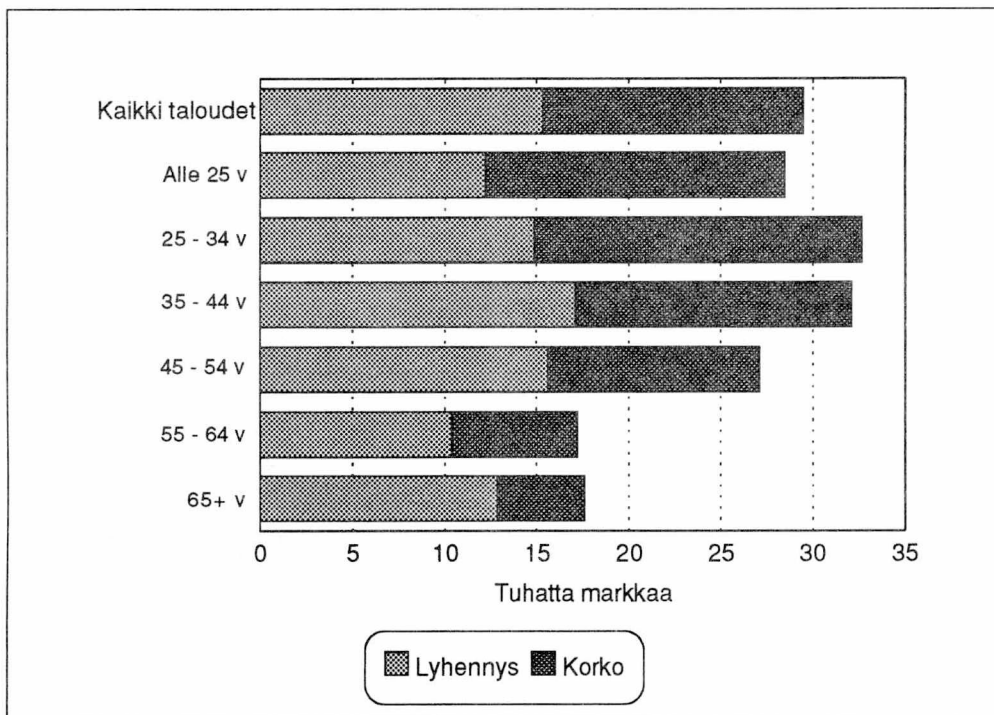
Asunnonhankinta on keskeinen tekijä kotitalouksien velkaantumisessa. Runtas 70 prosenttia kaikista kotitalouksien veloista on asuntolainoja. Erityisesti ne taloudet, jotka ostivat asunnon vuosina 1988 ja 1989, jolloin asuntojen hinnat olivat korkeimmillaan, joutuivat ottamaan suuria asuntolainoja. Asunnonhankintavaiheessa myös opinto- ja muut kulutuslainat ovat suurimmillaan.

Taulukko 3.
Velallisten kotitalouksien jakauma velkojen suuruuden mukaan

Velkaa (mk)	Osuus velallisista talouksista (%)	
	1988	1990
alle 100 000	63	60
100 000 – 199 999	18	18
200 000 – 299 999	10	11
300 000 – 399 999	6	6
400 000 –	3	5

Kuvio 11.
Asuntovelallisten talouksien asuntolainat iän mukaan 1990

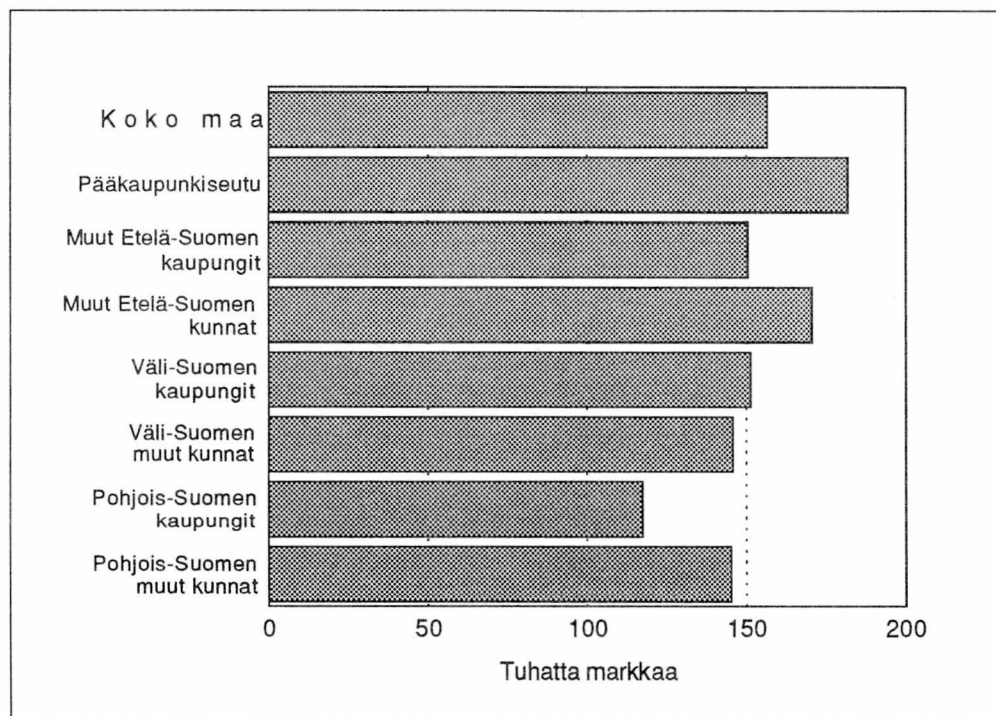
Kuvio 12.
Asuntovelallisten talouksien maksamat asuntolainan korot ja lyhennykset iän mukaan 1990

Vuoden 1988 lopussa noin 120 000 taloudella oli velkaa vähintään 300 000 mk. Vuoden 1990 loppuun mennessä määrä oli noussut runsaaseen 150 000 talouteen. Vähintään 400 000 mk lainaa oli noin 70 000 taloudella. Suuret lainat ovat paljolti keskittyneet siihen elämänvaiheeseen, jolloin hankitaan ensimmäinen omistusasunto eli 25 – 34-vuotiaille.

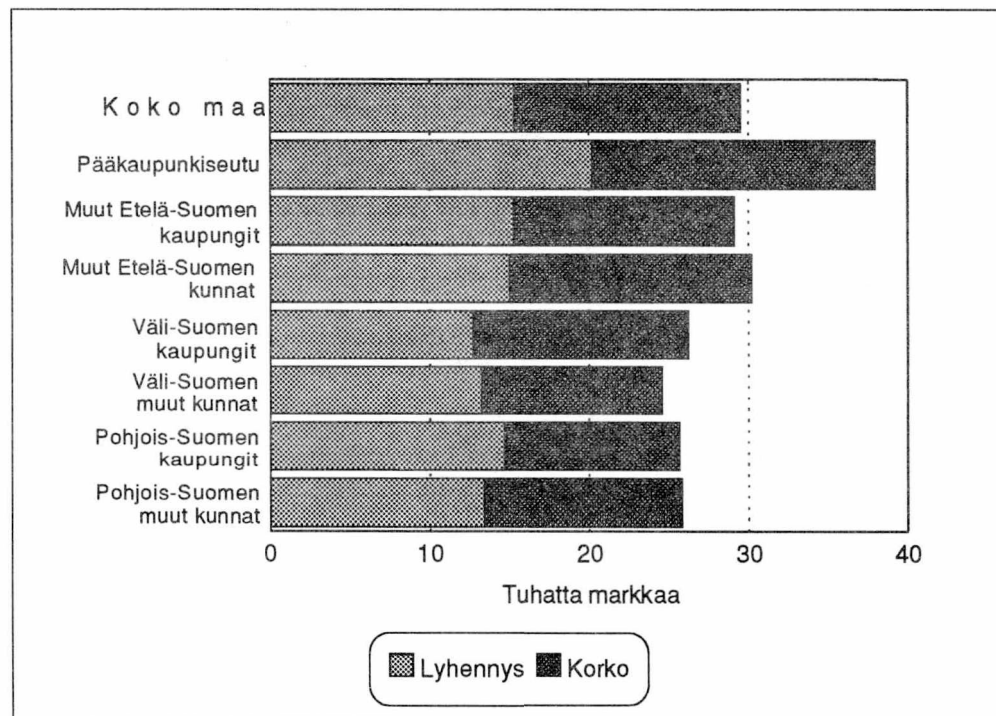
Asuntovelallisella taloudella oli asuntolainaa keskimäärin noin 160 000 mk, josta maksettiin korkoja ja lyhennyksiä

noin 30 000 mk vuodessa (kuviot 11 ja 12). Asuntovelallisten 25 – 34-vuotiaiden keskimääräinen asuntolainan suuruus oli noin 210 000 mk, jonka hoitokulut olivat runsaat 32 000 mk vuodessa.

Pääkaupunkiseudun asuntovelallinen talous maksoi keskimäärin 182 000 markan asuntolainastaan korkoja ja lyhennyksiä 38 000 mk vuodessa (kuviot 13 ja 14). Muualla Suomessa kulut ylsivät enimmillään 30 000 markkaan.

Kuvio 13.
Asuntovelallisten talouksien asuntolainat alueittain 1990

Kuvio 14.
Asuntovelallisten talouksien maksamat asuntolainan korot ja lyhennykset alueittain 1990

Kotitaloustiedustelu 1990

Kotitaloustiedustelu 1990 on otokseen perustuva tutkimus, jolla Tilastokeskus keräsi tietoja kotitalouksien kulutusmenoista, tuloista, yhteiskunnallisista palveluista ja veloista vuodelta 1990. Tutkimuksen otos oli noin 12 000 kotitaloutta.

Tässä julkaisussa esitetyt tiedot perustuvat 8 258 kotitaloudelta saatuihin tietoihin.

Perustiedot kerättiin tilinpidoilla ja haastatteluilla. Tilastokeskuksen haastattelijat suorittivat haastattelut.

Otosta koskevat tiedot on korotettu perusjoukon tasolle. Perusjoukon suuruus oli 2 152 300 taloutta. Kotitalouksien keskipakko oli 2,3 henkeä.

Tietojen saanti

Kotitaloustiedustelun 1990 aineistosta on tätä ennen julkaistu seuraavat Tilastokeskuksen tiedotteet:

- Elinkustannustutkimus 1990. Ennakkotietoja suomalaisen kulutuksesta (Tulot ja kulutus 1990:4)
- Elinkustannustutkimus 1990. Ennakkotietoja suomalaisen kulutuksesta II (Tulot ja kulutus 1991:7)

Aineistosta julkaistaan vielä julkaisut:

- Kotitalouksien kulutusmenot 1990
- Mihin rahamme kuluvat (taskutilasto)
- Elintarvikkeiden kulutusmäärät ja ateriat

Lopullinen tutkimusaineisto valmistuu lokakuussa 1992.

- Kotitaloustiedustelujen 1966, 1971, 1976, 1981, 1985 ja 1990 aineistoista tehdään tulosteita asiakkaiden tarpeiden mukaan.

Tiedustelut: Riitta Salonen puh. (90) 1734 3214

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1.
Kulutukset ja velat kotitalouksien suoralueen ja kuntamuodon mukaan vuonna 1990, mk

	Kaikki koti- taloudet	Pääkau- punki- seutu	Muu Etelä-suomi			Väli-Suomi			Pohjois-Suomi		
			Yhteensä	Kau- pungit	Muut kunnat	Yhteensä	Kau- pungit	Muut kunnat	Yhteensä	Kau- pungit	Muut kunnat
Kotitalouksia näytteessä	8258	1171	3319	1980	1339	2663	1289	1374	1105	482	623
Kotitalouksia perusjoukossa	2152282	403292	953495	592884	360611	547215	281475	265740	248280	114514	133766
Henkilöitä näytteessä	22627	2889	8857	5030	3827	7512	3404	4108	3369	1394	1975
Henkilöitä perusjoukossa	4946386	836533	2162255	1281117	881138	1312192	638940	673252	635407	274011	361395
Kotitalouden keskipöytä	2,3	2,1	2,3	2,2	2,4	2,4	2,3	2,5	2,6	2,4	2,7
1-901 Laajennettu menot yhteensä (+ annetut lahjat - myytyjen arvo)	111248	122991	109396	105792	115323	104628	102280	107115	113872	110552	116714
1-8 Menot yhteensä ml. maksetut tulonsiirrot	113693	124242	112285	108085	119189	106762	104558	109097	117245	112769	121076
1-86 Kulutusmenot	109677	119782	108276	104120	115109	103143	100794	105630	113040	108421	116993
1 Elintarvikkeet, juomat ja ateriat	25401	28232	25017	24819	25341	23910	23334	24520	25568	24505	26478
10-11 Elintarvikkeet	17934	17268	17658	17077	18613	18253	17313	19249	19371	17835	20686
100 Leipä- ja viljatuotteet	3008	2839	3000	2886	3186	3109	2957	3271	3090	2882	3268
101 Liha	4472	4102	4493	4404	4640	4538	4328	4762	4841	4478	5152
102 Kala	671	734	656	658	652	660	652	669	651	651	651
103 Maito ja maitovalmisteet	2021	1505	1974	1843	2191	2309	2072	2560	2405	2042	2715
104 Juusto	1000	1162	1018	986	1072	854	873	833	988	988	987
105 Munat	257	209	257	242	283	277	244	313	286	255	312
106 Rasvat ja öljyt	822	604	798	714	935	996	846	1155	885	754	997
107 Hedelmät ja marjat sekä hedelmä- ja marjavalmisteet ja -ruokavalmisteet	1557	1643	1492	1493	1490	1554	1605	1499	1672	1526	1797
108 Kasvikset, kasvisvalmisteet ja kasvis- ruokavalmisteet	1129	1336	1153	1161	1140	1008	1069	942	970	1064	889
109 Perunat ja perunatuotteet	324	343	331	332	328	299	309	290	322	311	331
110 Muut elintarvikkeet	2674	2791	2485	2357	2696	2648	2358	2955	3263	2884	3587
12 Juomat	2521	3284	2552	2570	2522	1970	1912	2031	2382	2504	2277
120 Alkoholitonnit ja juomat	447	490	452	437	477	404	389	420	455	448	462
121 Alkoholiuomat	2074	2794	2100	2133	2044	1566	1523	1611	1926	2056	1815
13 Ruokailu kodin ulkopuolella	4946	7680	4807	5173	4207	3687	4109	3240	3816	4166	3515
130 Ruoka- ja juomamenot ravintoloissa ja kahviloissa	2911	4213	2917	3151	2533	2273	2536	1995	2182	2474	1931
131 Työpaikkaruokailu	1863	3262	1737	1838	1569	1221	1354	1081	1487	1531	1449
132 Muut maksulliset ateriat	172	206	154	183	104	192	219	164	147	162	135
2 Vaatteet ja jalkineet	6794	8088	6388	6580	6072	6330	6406	6248	7279	7022	7498
20 Vaatteet ja niiden korjaus	5688	6787	5349	5512	5083	5302	5375	5226	6052	5841	6233
200 Päällysvaatteet	4480	5444	4252	4402	4004	4076	4196	3948	4683	4594	4758
201 Alusvaatteet	575	683	526	534	513	571	593	547	597	617	581
202 Vauvanvaatteet	45	54	49	42	61	28	23	35	55	29	76
203 Sekalaiset asusteet	263	287	240	256	214	238	252	223	368	292	433
204 Kankaat ja langat	291	269	249	239	264	370	285	459	320	288	348
205 Vaatteiden valmistus ja korjaus	33	52	33	37	27	19	25	13	29	21	36
21 Jalkineet ja niiden korjaus	1100	1270	1038	1068	988	1025	1031	1018	1226	1180	1266
210 Jalkineet	1070	1205	1016	1044	971	1005	1006	1005	1201	1144	1249
211 Jalkineiden korjaus ja tarvikkeet	30	65	21	24	17	20	26	14	25	36	16
22 Vaatteiden ja jalkineiden vuokraus	7	31	0	0	1	2	0	4	1	1	0
220 Vaatteiden ja jalkineiden vuokraus	7	31	0	0	1	2	0	4	1	1	0
3 Asunto, vapaa-ajan asunto, lämpö valo ja voima	25415	25553	25057	23278	27984	25884	24144	27727	25533	23400	27359
30 Asunto	21631	22923	21250	20106	23132	21635	20790	22529	20982	19909	21900
300 Oman asunnon yhtiövästikkeet	2217	4207	2091	2700	1090	1453	2270	589	1151	1892	517
301 Vuokra	3703	6070	3279	3660	2654	2878	3489	2232	3305	4195	2542
302 Asuntolainojen korot	5010	5895	5117	4998	5313	4352	4776	3903	4615	4272	4909
303 Korjauskustannukset	664	763	648	672	607	638	599	680	619	609	628
304 Vesi- ja jätevesimaksut	358	181	364	365	362	408	386	431	510	443	567
305 Muut asuntomenot	552	230	589	492	749	649	554	750	716	579	834
306 Arvonvähennykset	4715	1285	5038	3485	7590	6002	4382	7717	6213	4167	7965
307 Asuntoetu	4078	3937	3807	3389	4494	4957	4064	5903	3407	3213	3572
308 Asunnoittain erittelemättömät asumismenot	334	354	317	344	273	297	271	325	446	539	366
31 Erillinen lämpö, valo ja voima	3289	1811	3340	2680	4425	3918	2954	4938	4113	2965	5096
310 Ostettu lämpö, valo ja voima	2860	1766	3023	2520	3849	3226	2666	3820	3208	2543	3777
311 Muut lämmitysmenot ja kaukolämpö	32	14	21	21	22	29	46	10	112	93	128
312 Oma ja saatu lämpö, valo ja voima	397	31	296	139	554	663	242	1108	793	328	1191

	Kaikki koti- taloudet	Pääkau- punki- seutu	Muu Etelä-suomi			Väli-Suomi			Pohjois-Suomi			
			Yhteensä	Kau- pungit	Muut kunnat	Yhteensä	Kau- pungit	Muut kunnat	Yhteensä	Kau- pungit	Muut kunnat	
32	Vapaa-ajanasunto	398	682	371	394	335	260	310	208	339	434	259
320	Vapaa-ajanasunnon vuokra	64	111	65	69	59	33	39	26	48	58	39
321	Vapaa-ajanasunnon lainakorot	184	341	169	184	145	102	127	75	167	233	111
322	Korjauskustannukset	98	151	91	94	87	78	89	67	81	106	59
323	Vesi- ja jätevesimaksut	3	7	2	2	2	2	2	1	7	3	10
324	Muut menot	49	73	43	45	41	46	52	39	37	33	40
33	Vapaa-ajanasunnon lämpö, valo ja voima	98	136	96	99	92	71	91	51	99	92	104
330	Ostettu lämpö, valo ja voima (vapaa-ajanasunto)	98	136	96	99	92	71	91	51	99	92	104
4	Kotitalouskalusto, -tarvikkeet ja -palvelut	6816	7289	6614	6352	7044	6507	6432	6587	7505	7882	7181
40	Huonekalut, taide-esineet, matot ja niiden korjaukset	2096	2578	1897	1802	2052	1918	2113	1712	2466	2761	2214
400	Huonekalut, taide-esineet ja matot	2004	2511	1802	1732	1916	1846	2054	1626	2302	2618	2033
401	Huonekalujen, taide-esineiden ja mattojen korjaukset	92	66	95	70	136	73	60	86	164	143	181
41	Kotitaloustekstiilit, muut kalusteet ja niiden korjauttaminen	862	939	857	885	811	822	779	868	846	869	827
410	Kotitaloustekstiilit ja muut kalusteet	854	926	850	879	804	813	769	859	841	868	819
411	Kotitaloustekstiilien ja muiden kalusteiden korjaukset ja varaosat	8	13	7	7	7	9	10	9	5	1	8
42	Kotitalouskoneet ja -laitteet sekä niiden korjaus	1314	1168	1338	1223	1526	1322	1119	1537	1441	1473	1414
420	Kotitalouskoneiden ja -laitteiden osto	1259	1109	1282	1179	1453	1270	1069	1483	1385	1420	1355
421	Kotitalouskoneiden korjaus ja varaosat	55	59	56	44	74	52	50	54	56	53	59
43	Kotitalousvälineistö ja sen korjaus	689	787	678	663	703	644	714	569	670	676	666
430	Kotitalousvälineistö	677	781	674	659	699	622	679	562	645	638	651
431	Kotitalousvälineistön korjaus	11	6	4	4	4	22	35	8	26	38	15
44	Kotitaloustarvikkeet ja -palvelut	1856	1817	1845	1779	1953	1801	1707	1900	2081	2104	2061
440	Kotitalouden kertakulutustavarat	774	755	761	716	836	739	697	783	929	850	996
441	Kasvit, mullat ja lannoitteet	577	504	608	568	673	612	542	687	501	465	533
442	Kotitalouspalvelut	78	123	59	65	50	30	31	29	183	296	86
443	Kotitalouden säännöllinen työvoima	27	24	21	12	35	20	37	2	75	123	34
444	Kotitalouden tilapäinen työvoima	114	149	96	121	55	128	129	126	98	107	91
445	Irtaimistovakuutukset	285	261	300	297	304	273	272	274	295	264	321
5	Sairausten- ja terveydenhoito	3532	3824	3541	3614	3419	3374	3322	3428	3376	3194	3531
50	Lääkkeet, laitteet ja välineet	1524	1645	1471	1490	1439	1535	1448	1626	1512	1338	1661
500	Lääkkeet ja farmaseuttiset tuotteet	959	1026	936	957	901	985	912	1063	884	810	947
501	Lääkinnälliset laitteet ja välineet	565	618	535	532	538	549	536	563	628	528	713
51	Tutkimus- ja hoitomaksut	2008	2179	2070	2125	1980	1839	1874	1802	1863	1856	1870
510	Lääkäri- ym. maksut	1409	1724	1457	1512	1366	1169	1298	1033	1246	1395	1118
511	Sairaalamaksut	598	455	613	613	614	670	576	769	618	461	752
6	Liikenne, tietoliikenne ja matkailu	26568	28521	26997	25068	30168	23416	23512	23315	28696	27077	30082
60	Kulkuneuvojen hankinta	9504	6801	10301	8800	12771	9015	8718	9329	11911	9503	13972
600	Auton osto	8714	6229	9589	8117	12008	8276	8044	8522	10352	8149	12238
601	Muiden kulkuvälineiden osto	791	572	713	682	762	738	673	807	1559	1354	1735
61	Kulkuneuvojen käyttömenot	7419	5914	7621	7079	8511	7520	6896	8182	8869	8234	9413
610	Huolto- ja korjauskustannukset	1726	1455	1649	1571	1776	1790	1851	1725	2323	2534	2142
611	Poltto- ja voiteluaineet	3797	2742	3873	3484	4511	4040	3499	4612	4681	3974	5286
612	Muut yksityisten kulkuvälineiden aiheuttamat menot	418	474	496	492	503	292	285	300	304	310	299
613	Moottoriajoneuvovakuutukset	1479	1243	1603	1532	1721	1399	1261	1545	1562	1415	1687
62	Ostetut kuljetuspalvelukset	2088	3947	1881	1962	1748	1274	1420	1120	1652	2122	1250
620	Kotimaanmatkat	1399	2657	1226	1271	1153	957	1064	845	993	1022	969
621	Ulkomaanmatkat	674	1278	650	683	595	305	350	257	605	1098	183
622	Kotitaloustavaroiden kuljetukset ja varastointi	14	13	6	9	0	12	6	18	54	3	98
63	Tietoliikenne	1643	1665	1580	1574	1590	1688	1731	1642	1750	1734	1764
630	Posti, puhelin ja lennätin	1643	1665	1580	1574	1590	1688	1731	1642	1750	1734	1764
64	Kuljetuspalvelut luontoisetuna	580	1421	526	466	625	208	234	181	244	279	214
640	Kuljetuspalvelut luontoisetuna	580	1421	526	466	625	208	234	181	244	279	214
65	Hotellimaksut, valmismatkat, täysihoito- sekä kuntoutuslommat	2646	3776	2547	2570	2509	2041	2446	1612	2521	2794	2288
650	Kotimaan matkailu	617	663	602	598	610	523	559	484	806	897	728
651	Valmismatkat ulkomaille	2029	3113	1945	1973	1900	1519	1887	1129	1715	1897	1560
660	Valuutan vaihto	2687	4997	2539	2615	2414	1670	2069	1248	1748	2411	1180

	Kaikki koti-taloudet	Pääkau-punki-seutu	Muu Etelä-suomi			Väli-Suomi			Pohjois-Suomi			
			Yhteensä	Kau-pungit	Muut kunnat	Yhteensä	Kau-pungit	Muut kunnat	Yhteensä	Kau-pungit	Muut kunnat	
7	Virkistys, kulttuuri ja vapaa-aika	9358	10996	9004	8632	9615	8868	8629	9122	9138	9227	9061
70-71	Virkistys-, kulttuuri- ja vapaa-aajan välineet ja tarvikkeet	4065	4781	3872	3490	4500	3976	3769	4195	3837	3728	3931
700	Radio, televisio, nauhurit ja yhdistelmät yms.	900	1064	853	842	872	891	922	858	829	950	726
701	Radion, television yms. korjaukset	38	26	31	38	18	70	77	63	13	0	24
703	Valokuvaus- ja filmauslaitteet sekä optiset välineet	178	230	163	131	215	172	154	191	169	172	166
704	Valokuvaus-ym. laitteiden korjaus	5	24	0	0	0	0	0	0	5	0	9
706	Mikrotietokoneet, kirjoitus- ja lasku-koneet	330	623	260	251	275	246	253	239	307	360	261
707	Mikrotietokoneiden yms. laitteiden korjaus	5	1	8	11	3	3	0	7	3	7	0
709	Filmit, kasetit ja äänilevyt	361	509	317	335	288	313	353	271	393	380	404
710	Soittimet	130	153	112	129	82	133	130	137	157	138	173
711	Soittimien korjaus	1	0	0	0	0	2	0	5	4	0	8
712	Soittimien lisätarvikkeet ja varaosat	6	20	4	7	0	2	0	4	2	5	0
714	Veneet ja muut suuret vapaa-aajan välineet	769	808	820	642	1112	796	614	990	447	314	562
715	Leikkikalut, pelit ja askartelutarvikkeet	366	404	362	285	490	383	370	397	279	284	276
716	Hevoset, ponit, lemmikkieläimet	489	466	526	431	681	431	374	492	515	518	512
717	Urheiluvälineet ja tarvikkeet	487	453	416	387	463	533	523	543	713	600	810
72	Virkistys-, kulttuuri- ja vapaa-aajan palvelut	2813	3327	2743	2792	2662	2517	2461	2576	2899	3159	2677
720	Pääsyliput ja kausikortit	497	588	516	545	470	416	430	402	456	519	401
721	Muut virkistys- ja kulttuuripalvelut	2316	2739	2227	2248	2192	2101	2032	2174	2444	2640	2275
73-74	Kirjat ja lehdet	2294	2696	2215	2190	2257	2200	2236	2163	2153	2109	2191
730	Kirjat	514	675	485	470	509	458	496	418	488	486	490
740	Sanoma- ja aikakauslehdet	1718	1920	1670	1649	1705	1697	1684	1711	1615	1571	1653
741	Almanakat, kalenterit, albumit, kartat ym. painotuotteet, karttapallot	63	101	61	71	44	45	56	33	49	52	48
750	Kirjoitus- ja piirustustarvikkeet	186	192	173	160	195	175	163	188	248	232	263
8	Muut menot ja maksetut tulonsiirrot	9808	11740	9668	9742	9546	8474	8778	8151	10151	10461	9885
80	Puhtauden ja kauneudenhoidon tarvikkeet ja palvelut	2077	2606	2039	2137	1877	1766	1888	1637	2051	2294	1844
800	Puhtauden ja kauneudenhoidon palvelut	839	1095	810	872	709	714	804	618	815	977	675
801	Puhtauden ja kauneudenhoidon välineet ja tarvikkeet	144	152	146	154	132	137	129	146	139	164	118
802	Puhtauden ja kauneudenhoidon valmisteet	944	1212	926	962	866	787	843	728	928	1015	854
803	Vauvanhoitotarvikkeet ja valmisteet	149	148	157	148	171	128	112	144	170	139	196
81	Muut tavarat	875	1246	843	962	649	721	781	658	737	841	647
810	Kellot ja korut	624	892	603	690	460	524	571	474	493	548	445
811	Muut henkilökohtaiset tavarat	251	355	241	272	189	198	210	184	244	292	202
820	Hoitopalvelut	639	852	623	585	685	492	556	424	680	646	709
83	Koulutusmenot	188	286	175	144	225	140	159	120	186	177	194
830	Oppilaitosten lukukausimaksut	89	120	79	71	93	71	89	52	115	101	127
831	Muut kurssi- ym. maksut	99	165	95	73	132	69	70	67	71	76	67
840	Muualle kuulumattomat palvelut	226	287	235	221	257	138	172	102	286	102	444
850	Tupakka	1421	1571	1409	1353	1503	1259	1143	1381	1579	1551	1603
860	Erittelemätön kulutus	365	433	335	375	270	339	316	363	426	503	360
87	Kulutukseen laskettavat tulonsiirrot	4017	4460	4008	3965	4079	3619	3763	3467	4205	4347	4083
870	Henkilö-, matka- ja laitevakuutukset	544	637	543	499	617	483	502	462	530	494	560
871	Kulutuslainojen korot	1332	1620	1285	1364	1155	1105	1211	993	1546	1770	1355
872	Kirkollisvero ja jäsenmaksut	1158	1075	1176	1154	1212	1135	1223	1041	1279	1367	1203
873	Liikenteeseen ja matkailuun liittyvät pakolliset maksut	361	334	344	314	391	377	357	397	437	334	526
874	Muut pakolliset maksut	581	761	621	598	659	469	417	523	378	351	402
875	Avustukset yksityisille yleishyödyllisille yhteisöille	41	32	40	37	45	51	53	49	35	32	37
900	Lahjat ja avustukset toisille koti-talouksille	1245	1302	1230	1174	1321	1296	1069	1535	1097	1176	1029
901	Myydyt hyödykkeet	-3690	-2553	-4118	-3467	-5188	-3429	-3347	-3517	-4470	-3393	-5392
Velat												
	Asuntolainat	55031	60079	55775	53735	59128	51448	53069	49731	51874	45592	57252
	Kulutuslainat	15998	20454	15461	16388	13936	13235	14845	11530	16908	19886	14359
	Muut lainat	4182	3797	4840	4486	5423	4040	3476	4638	2590	3097	2156
Velat yhteensä		75211	84331	76076	74610	78486	68724	71930	65900	71372	68575	73767

Liitetaulukko 2.
Kulutusmenot ja velat kotitaloutta kohti kotitaloustyyppin mukaan vuonna 1990, mk

	Kaikki koti- taloudet	Yhden hengen talous	Yksin huoltaja- talous, ei aikuisia lapsia	Av(i)opari ja lapsi(a)								Yksin- huol- tajat, sekä aikuisia että huoll. lapsia	Muut koti- taloudet
				Lap- seton pari	Kaikki lapset alle 7 v.	Nuorin alle 7 v. ja lisäksi ainakin 1 7-24 v. huoll.	Nuorin 7-12 v.	Nuorin 13-16 v.	Nuorin 17-24 v.	Sekä aikuisia että huol- lettavia lapsia	Vain aikuisia lapsia		
Kotitalouksia näytteessä	8258	1553	293	2176	597	569	688	387	383	352	504	39	717
Kotitalouksia perusjoukossa	2152282	737508	87426	531525	137948	117172	135711	64770	53229	44301	73338	6713	162640
Henkilöitä näytteessä	22627	1553	738	4352	2121	2751	2809	1425	1228	1630	1627	135	2258
Henkilöitä perusjoukossa	4946386	737508	217039	1063050	488220	563615	543890	231314	168727	203676	232535	22843	473971
Kotitalouden keskiarvo	2,3	1,0	2,5	2,0	3,5	4,8	4,0	3,6	3,2	4,6	3,2	3,4	2,9
1-901 Laajennettu menot yhteensä (+ annetut lahjat - myytyjen arvo)	111248	60269	105706	112843	146140	167124	177701	176220	176252	193431	147873	141305	127587
1-8 Menot yhteensä ml. maksetut tulonsiirrot	113693	60583	107390	115465	152425	171061	182801	182980	181368	197083	151511	142962	129560
1-86 Kulutusmenot	109677	59035	102874	111349	144909	164490	175839	176400	175183	190257	146350	137837	125267
1 Elintarvikkeet, juomat ja ateriat	25401	13695	22945	25678	31725	39184	41088	39869	38231	46742	35799	32557	29765
10-11 Elintarvikkeet	17934	9098	16569	17547	22560	30198	29500	28794	25932	33556	26751	22949	22201
100 Leipä- ja viljatuotteet	3008	1704	2586	2923	3614	4993	4851	4603	4298	5201	4348	3566	3659
101 Liha	4472	2091	3924	4443	5490	7223	7310	7779	7348	8519	7347	5685	5730
102 Kala	671	419	487	812	618	782	836	917	934	1041	1172	614	771
103 Maito ja maitovalmisteet	2021	907	1903	1863	3020	3905	3207	2977	2742	4058	3185	2747	2736
104 Juusto	1000	477	1042	1008	1309	1607	1717	1710	1687	1800	1384	1623	1100
105 Munat	257	121	209	269	298	414	414	385	370	540	419	299	337
106 Rasvat ja öljyt	822	427	629	842	881	1274	1221	1232	1069	1667	1538	1012	1139
107 Hedelmät ja marjat sekä hedelmä- ja marjavalmisteet ja -ruokavalmisteet	1557	808	1514	1495	2140	2719	2816	2399	2295	3062	1917	1840	1634
108 Kasvikset, kasvisvalmisteet ja kasvisruokavalmisteet	1129	605	1063	1204	1394	1700	1824	1757	1602	1812	1524	1260	1307
109 Perunat ja perunatuotteet	324	152	297	310	431	567	586	559	424	627	445	466	410
110 Muut elintarvikkeet	2674	1387	2915	2379	3366	5014	4719	4474	3163	5228	3472	3838	3379
12 Juomat	2521	1243	1533	2938	3145	3227	4277	4090	3969	4837	3430	2561	2848
120 Alkoholitomat juomat	447	204	382	421	516	705	825	922	750	915	761	706	544
121 Alkoholi juomat	2074	1038	1150	2517	2629	2522	3453	3168	3219	3922	2669	1855	2304
13 Ruokailu kodin ulkopuolella	4946	3354	4843	5193	6020	5759	7311	6985	8330	8350	5617	7047	4716
130 Ruoka- ja juomamenot ravintoloissa ja kahviloissa	2911	2023	3049	3126	3214	3049	4026	3880	4777	4797	3697	4447	2949
131 Työpaikkaruokailu	1863	1081	1552	1926	2762	2614	3211	3030	3249	3300	1837	2489	1614
132 Muut maksulliset ateriat	172	250	242	140	44	96	75	76	305	252	83	112	153
2 Vaatteet ja jalkineet	6794	3469	7756	6264	9424	10826	12346	13650	10806	12000	8205	11697	7024
20 Vaatteet ja niiden korjaus	5688	2887	6349	5315	7978	8779	10244	11662	9221	10021	6847	10190	5857
200 Päällysvaatteet	4480	2315	5024	4167	5893	6734	8220	9349	7661	8102	5423	6566	4607
201 Alusvaatteet	575	253	633	552	933	1011	1059	1061	853	956	768	1985	525
202 Vauvanvaatteet	45	0	93	20	347	48	6	0	0	23	0	0	145
203 Sekalaiset asusteet	263	120	243	227	405	503	521	685	239	452	324	462	283
204 Kankaat ja langat	291	158	287	318	400	462	419	517	440	439	327	586	282
205 Vaatteiden valmistus ja korjaus	33	41	69	30	0	20	18	49	28	49	5	591	15
21 Jalkineet ja niiden korjaus	1100	582	1359	931	1446	2047	2101	1983	1585	1979	1358	1486	1167
210 Jalkineet	1070	555	1306	911	1434	2015	2064	1925	1539	1952	1319	1477	1120
211 Jalkineiden korjaus ja tarvikkeet	30	27	53	20	12	32	37	58	47	26	39	9	47
22 Vaatteiden ja jalkineiden vuokraus	7	0	48	18	0	0	1	5	0	0	0	21	0
220 Vaatteiden ja jalkineiden vuokraus	7	0	48	18	0	0	1	5	0	0	0	21	0
3 Asunto, vapaa-ajan asunto, lämpö, valo ja voima	25415	16414	23473	26079	29134	36748	37152	36109	37495	39426	32791	29037	28491
30 Asunto	21631	14584	20789	22007	24821	30589	31265	30319	31435	32251	26467	24931	23730
300 Oman asunnon yhtiövastikkeet	2217	2198	2528	2344	2831	1800	2254	2711	2577	1300	1213	2304	1850
301 Vuokra	3703	4138	9166	3246	4744	3014	2074	1780	1070	2094	1551	6417	4185
302 Asuntolainojen korot	5010	1597	4685	4415	12404	12853	9910	6362	5448	5969	2757	5539	6655
303 Korjauskustannukset	664	339	407	893	701	654	1226	1080	576	1367	653	446	716
304 Vesi- ja jätevesimaksut	358	62	213	337	528	832	931	739	813	805	552	439	364
305 Muut asuntonmenot	552	187	229	563	619	1128	1156	1004	1069	1132	937	508	691
306 Arvonvähennykset	4715	1594	1686	4845	4588	9276	9296	8851	9066	10954	9388	4898	6187
307 Asuntoetu	4078	4403	1512	4919	-1817	825	4234	7303	9510	7126	8758	2595	2502
308 Asunnoittain erittelemättömät asumismenot	334	66	365	443	222	207	184	490	1306	1504	658	1784	580

		Kaikki koti- taloudet	Yhden hengen talous	Yksin huoltaja- talous, ei aikuisia lapsia	Av(i)opari ja lapsi(a)								Yksin- huol- tajat, sekä aikuisia että huoll. lapsia	Muut koti- taloudet
					Lap- seton pari	Kaikki lapset alle 7 v.	Nuorin alle 7 v. ja lisäksi ainakin 1 7-24 v. huoll.	Nuorin 7-12 v.	Nuorin 13-16 v.	Nuorin 17-24 v.	Sekä aikuisia että huol- lettavia lapsia	Vain aikuisia lapsia		
31	Erillinen lämpö, valo ja voima	3289	1624	2181	3413	3872	5490	5068	4643	4965	6374	5814	4009	4374
310	Ostettu lämpö, valo ja voima	2860	1441	2018	2955	3515	4875	4469	4141	4429	5291	4683	3589	3557
311	Muut lämmitysmenot ja kaukolämpö	32	7	16	17	43	68	169	60	37	72	25	0	35
312	Oma ja saatu lämpö, valo ja voima	397	176	146	442	315	547	430	442	499	1011	1105	420	783
32	Vapaa-ajanasunto	398	154	456	511	394	580	693	940	861	644	403	62	300
320	Vapaa-ajanasunnon vuokra	64	20	82	56	133	136	160	104	93	66	49	0	69
321	Vapaa-ajanasunnon lainakorot	184	52	268	239	204	298	297	562	394	415	206	0	78
322	Korjauskustannukset	98	43	92	149	35	108	171	155	285	100	73	50	95
323	Vesi- ja jätevesimaksut	3	4	0	4	2	2	4	6	3	5	4	0	3
324	Muut menot	49	35	14	64	20	36	62	113	87	58	70	11	54
33	Vapaa-ajanasunnon lämpö, valo ja voima	98	52	47	147	47	90	125	207	234	157	108	35	87
330	Ostettu lämpö, valo ja voima (vapaa-ajanasunto)	98	52	47	147	47	90	125	207	234	157	108	35	87
4	Kotitalouskälusto, -tarvikkeet ja -palvelut	6816	3284	6466	7341	10528	10548	11760	9680	9929	11317	7993	5794	7468
40	Huonekalut, taide-esineet, matoja niiden korjaukset	2096	1047	2124	2256	3114	2877	3918	2826	3600	3421	2049	1542	2265
400	Huonekalut, taide-esineet ja matot	2004	1011	2067	2171	3003	2705	3661	2643	3410	3277	1961	1542	2162
401	Huonekalujen, taide-esineiden ja mattojen korjaukset	92	35	57	85	111	172	257	183	190	144	88	0	102
41	Kotitaloustekstiilit, muut kalusteet ja niiden korjauttaminen	862	421	1015	947	1414	1292	1209	1312	1294	1431	1103	416	871
410	Kotitaloustekstiilit ja muut kalusteet	854	419	1012	932	1388	1283	1205	1302	1286	1430	1100	416	859
411	Kotitaloustekstiilien ja muiden kalusteiden korjaukset ja vara- osat	8	1	3	16	26	9	4	10	8	1	3	0	12
42	Kotitalouskoneet ja -laitteet sekä niiden korjaus	1314	562	1129	1440	2272	2183	2203	1649	1705	1989	1745	1042	1600
420	Kotitalouskoneiden ja -laitteiden osto	1259	538	1079	1387	2202	2061	2106	1557	1630	1894	1670	995	1529
421	Kotitalouskoneiden korjaus ja varaosat	55	24	49	53	70	122	97	92	75	95	76	47	70
43	Kotitalousvälineistö ja sen korjaus	689	273	635	737	1098	1061	1253	1239	993	1501	882	901	722
430	Kotitalousvälineistö	677	270	596	726	1097	1059	1204	1231	943	1483	869	901	718
431	Kotitalousvälineistön korjaus	11	3	40	11	1	2	49	8	50	18	13	0	4
44	Kotitaloustarvikkeet ja -palvelut	1856	981	1564	1961	2630	3134	3177	2654	2337	2974	2214	1893	2010
440	Kotitalouden kertakulutustavarat	774	355	765	772	1185	1406	1348	1259	1015	1439	1003	1010	832
441	Kasvit, mullat ja lannoitteet	577	245	322	735	734	855	953	855	758	957	747	353	719
442	Kotitalouspalvelut	78	71	21	59	94	85	266	71	112	33	44	223	38
443	Kotitalouden säännöllinen työ- voima	27	1	157	0	70	266	18	0	0	12	12	0	0
444	Kotitalouden tilapäinen työvoima	114	156	11	81	174	105	142	49	24	117	56	0	110
445	Irtaimistovakuutukset	285	153	288	315	374	418	450	419	429	417	351	307	312
5	Sairausten- ja terveydenhoito	3532	2528	2372	4486	3155	3467	3681	4095	5398	5042	5176	3574	3845
50	Lääkkeet, laitteet ja välineet	1524	1148	1068	1891	1250	1452	1480	1906	2657	2257	2238	1294	1565
500	Lääkkeet ja farmaseuttiset tuotteet	959	761	637	1177	912	933	845	980	1412	1307	1442	887	1010
501	Lääkinnälliset laitteet ja välineet	565	387	431	714	338	519	635	926	1245	950	796	407	555
51	Tutkimus- ja hoitomaksut	2008	1380	1303	2595	1905	2015	2201	2189	2741	2785	2938	2280	2280
510	Lääkäri- ym. maksut	1409	953	1111	1725	1584	1668	1644	1882	2350	2018	1672	2069	1272
511	Sairaalamaksut	598	427	192	870	321	347	557	307	391	767	1267	211	1008
6	Liikenne, tietoliikenne ja matkailu	26568	11743	23032	28136	37464	37239	42653	47557	49948	50516	40217	37792	31066
60	Kulkuneuvojen hankinta	9504	3622	7820	9565	16705	12999	15675	18529	18848	18806	16689	9941	10664
600	Auton osto	8714	3259	7257	9058	15596	10903	13677	17053	17540	17357	15863	9491	9731
601	Muiden kulkuvälineiden osto	791	363	563	508	1108	2096	1998	1476	1309	1448	826	450	934
61	Kulkuneuvojen käyttömenot	7419	2356	5813	7956	10914	12117	10861	12934	14268	18614	13348	12170	9917
610	Huolto- ja korjauskustannukset	1726	478	1261	1907	2684	2998	1905	3672	2995	4461	3017	1621	2651
611	Poltto- ja voiteluaineet	3797	1211	2849	4095	5557	6195	5952	6057	6954	9645	7052	6758	4917
612	Muut yksityisten kulkuvälineiden aiheuttamat menot	418	118	496	324	404	714	829	870	1752	1514	501	1399	510
613	Moottoriajoneuvovakuutukset	1479	549	1208	1630	2270	2211	2174	2334	2567	2994	2778	2392	1838

	Kaikki koti-taloudet	Yhden hengen talous	Yksin huoltaja-talous, ei aikuisia lapsia	Av(i)opari ja lapsi(a)								Yksin-huol-tajat, sekä aikuisia että huoll. lapsia	Muut koti-taloudet	
				Lap-seton pari	Kaikki lapset alle 7 v.	Nuorin alle 7 v. ja lisäksi ainakin 1 7-24 v. huoll.	Nuorin 7-12 v.	Nuorin 13-16 v.	Nuorin 17-24 v.	Sekä aikuisia että huol-lettavia lapsia	Vain aikuisia lapsia			
62	Ostetut kuljetuspalvelukset	2088	1718	2125	2125	2054	1595	3405	2935	3109	2570	1716	3720	2200
620	Kotimaanmatkat	1399	1375	1666	1315	1221	1094	1490	1837	2233	1539	1194	1958	1517
621	Ulkomaanmatkat	674	338	457	803	833	406	1884	1059	873	1031	516	1220	683
622	Kotitaloustavaroiden kuljetukset ja varastointi	14	5	2	7	0	95	32	40	3	0	6	543	0
63	Tietoliikenne	1643	1269	1785	1660	1957	1935	2105	1961	2097	2019	1806	2256	1871
630	Posti, puhelin ja lennätin	1643	1269	1785	1660	1957	1935	2105	1961	2097	2019	1806	2256	1871
64	Kuljetuspalvelut luontoisetuna	580	161	246	551	1232	1600	1418	837	1246	1049	468	312	387
640	Kuljetuspalvelut luontoisetuna	580	161	246	551	1232	1600	1418	837	1246	1049	468	312	387
65	Hotellimaksut, valmismatkat, täysihoito sekä kuntoutuslommat	2646	1297	2456	3118	1950	3671	4507	5371	4965	3856	3423	2369	3107
650	Kotimaan matkailu	617	357	460	689	600	887	1031	736	910	1117	801	240	773
651	Valmismatkat ulkomaille	2029	940	1996	2429	1350	2784	3477	4635	4054	2739	2621	2129	2334
660	Valuutan vaihto	2687	1321	2787	3160	2654	3321	4682	4990	5415	3601	2767	7023	2920
7	Virkistys, kulttuuri ja vapaa-aika	9358	4995	9673	8497	11548	15281	18378	17184	15865	15260	10053	9925	10945
70-71	Virkistys-, kulttuuri- ja vapaa-ajan välineet ja tarvikkeet	4065	1777	4062	3412	6112	7549	9446	7969	7089	6989	4024	3921	4521
700	Radio, televisio, nauhurit ja yhdistelmät yms.	900	594	905	852	1050	1099	1412	1401	1307	2032	1190	785	969
701	Radion, television yms. korjaukset	38	22	68	41	7	53	38	103	139	31	38	0	41
703	Valokuvaus- ja filmauslaitteet sekä optiset välineet	178	81	98	186	457	351	267	275	218	206	185	138	142
704	Valokuvaus- ym. laitteiden korjaus	5	0	0	5	17	0	9	0	92	0	0	0	0
706.	Mikrotietokoneet, kirjoitus- ja laskukoneet	330	84	472	254	444	630	1034	833	718	602	152	96	402
707	Mikrotietokoneiden yms. laitteiden korjaus	5	9	0	0	0	9	8	5	0	19	10	0	0
709	Filmit, kasetit ja äänilevyt	361	167	411	286	555	486	581	911	630	954	410	827	506
710	Soittimet	130	75	128	75	87	513	388	263	222	171	9	55	69
711	Soittimien korjaus	1	0	0	2	0	0	1	0	19	0	0	0	0
712	Soittimien lisätarvikkeet ja varaosat	6	2	34	8	3	0	9	10	0	13	8	0	12
714	Veneet ja muut suuret vapaa-ajan välineet	769	337	77	602	974	1243	2400	1628	2354	640	603	59	1041
715	Leikkikalut, pelit ja askartelu-tarvikkeet	366	57	641	94	1498	1504	981	334	239	456	311	499	260
716	Hevoset, ponit, lemmikkieläimet	489	183	776	612	453	495	1068	780	499	932	537	1090	578
717	Urheiluvälineet ja tarvikkeet	487	163	452	395	567	1165	1249	1427	650	933	569	372	500
72	Virkistys-, kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut	2813	1586	2973	2667	2803	4150	4990	5406	4868	4438	3314	3810	3582
720	Pääsyliput ja kausikortit	497	274	571	430	389	652	981	1181	1189	1150	685	866	491
721	Muut virkistys- ja kulttuuri-palvelut	2316	1312	2402	2237	2413	3498	4009	4225	3679	3288	2629	2944	3091
73-74	Kirjat ja lehdet	2294	1525	2404	2289	2377	3174	3567	3500	3608	3425	2537	2067	2657
730	Kirjat	514	290	898	374	532	916	1068	1034	1314	928	321	384	524
740	Sanoma- ja aikakauslehdet	1718	1182	1407	1862	1769	2181	2404	2405	2223	2387	2167	1612	2073
741	Almanakat, kalenterit, albumit, kartat ym. painotuotteet, kartta-pallot	63	54	98	53	76	78	96	60	70	111	49	70	60
750	Kirjoitus- ja piirustustarvikkeet	186	107	233	130	257	408	374	309	301	408	177	127	185
8	Muut menot ja maksetut tulonsiirrot	9808	4456	11674	8984	19445	17769	15744	14835	13695	16780	11277	12586	10955
80	Puhtauden ja kauneudenhoidon tarvikkeet ja palvelut	2077	1198	2614	1859	3634	3141	3155	3352	3102	3416	2192	3621	2174
800	Puhtauden ja kauneudenhoidon palvelut	839	588	949	852	926	1100	1315	1135	1215	1216	918	1470	817
801	Puhtauden ja kauneudenhoidon välineet ja tarvikkeet	144	69	147	129	281	217	262	241	293	272	152	147	139
802	Puhtauden ja kauneudenhoidon valmisteet	944	541	1293	870	1122	1266	1567	1976	1592	1812	1122	1830	951
803	Vauvanhoitotarvikkeet ja -valmisteet	149	0	225	8	1305	559	12	0	2	115	0	174	267
81	Muut tavarat	875	473	1389	885	1316	1182	1576	1372	1356	1345	639	1132	831
810	Kellot ja korut	624	328	1021	726	846	750	1055	970	1014	982	480	909	474
811	Muut henkilökohtaiset tavarat	251	145	368	159	471	432	521	402	342	364	158	223	357
820	Hoitopalvelut	639	0	761	0	4471	4031	899	2	0	553	0	48	448

	Kaikki kotitaloudet	Yhden hengen talous	Yksin huoltaja-talous, ei aikuisia lapsia	Av(i)opari ja lapsi(a)								Yksin-huol-tajat, sekä aikuisia että huoll. lapsia	Muut kotitaloudet	
				Lapseton pari	Kaikki lapset alle 7 v.	Nuorin alle 7 v. ja lisäksi ainakin 1 7-24 v. huoll.	Nuorin 7-12 v.	Nuorin 13-16 v.	Nuorin 17-24 v.	Sekä aikuisia että huollettavia lapsia	Vain aikuisia lapsia			
83	Koulutusmenot	188	109	259	127	121	278	337	472	577	474	245	224	230
830	Oppilaitosten lukukausimaksut	89	56	113	77	100	86	98	156	286	219	121	164	111
831	Muut kurssi- ym. maksut	99	53	146	50	21	192	239	317	291	255	124	60	120
840	Muualla kuulumattomat palvelut	226	108	99	234	266	550	562	434	126	290	186	55	213
850	Tupakka	1421	885	1279	1473	1549	1527	1594	1881	1659	2856	2327	2120	2337
860	Erittelemätön kulutus	365	135	757	290	571	488	660	742	690	1020	526	260	430
87	Kulutukseen laskettavat tulonsiirrot	4017	1548	4516	4116	7516	6571	6963	6580	6185	6825	5162	5125	4293
870	Henkilö-, matka- ja laitevakuutukset	544	140	596	422	1154	1301	1253	1175	1030	995	577	622	542
871	Kulutuslainojen korot	1332	586	1844	1352	2975	2045	1921	1753	1595	1992	1586	2231	1394
872	Kirkollisvero ja jäsenmaksut	1158	515	899	1221	1600	1660	1978	2178	2019	2107	1858	1630	1310
873	Liikenteeseen ja matkailuun liittyvät pakolliset maksut	361	146	379	347	547	597	636	587	653	937	518	477	398
874	Muut pakolliset maksut	581	131	792	735	1219	910	1114	837	764	735	556	165	601
875	Avustukset yksityisille yleishyödyllisille yhteisöille	41	31	5	39	21	59	60	50	123	59	67	0	48
900	Lahjat ja avustukset toisille kotitalouksille	1245	1158	587	1601	971	811	778	880	1776	995	2004	1500	1445
901	Myydyt hyödykkeet	-3690	-1472	-2271	-4223	-7256	-4747	-5878	-7640	-6892	-4646	-5643	-3157	-3418
Velat:														
	Asuntolainat	55031	16042	51629	47568	140940	147725	111828	72107	52699	70108	27752	55622	73146
	Kulutuslainat	15998	7387	21104	16751	32846	23610	22956	22821	21704	25270	16565	14992	16930
	Muut lainat	4182	2169	4102	3956	4899	8302	10361	6090	5451	8473	4154	7451	2889
	Velat yhteensä	75211	25598	76834	68276	178684	179637	145146	101017	79855	103852	48471	78065	92965

PL-PB 504
00101 Helsinki-Helsingfors

Virkalähetys
Tjänsteförsändelse

Kotitaloustiedustelu 1990

Tietoja suomalaisten kulutuksesta ja veloista

SVT Suomen Virallinen Tilasto
Finlands Officiella Statistik
Official Statistics of Finland

Central Statistical
Office of Finland

Income and consumption
1992:9

Tiedustelut - Förfrågningar

Markku Säylä
Kirsti Ahlqvist
Marjatta Laiho
(90) 17 341

Julkaisujen myynti:

Försäljning:

Hinta – Pris

Tilastokeskus
PL 504
00101 Helsinki
Puh. (90) 173 41

Statistikcentralen
PB 504
00101 Helsingfors
Tel. (90) 173 41

50 mk

ISSN 0784-8420
= Tulot ja kulutus
ISBN 951-47-6009-3